

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

MUSTAFA GÜRBÜZ -TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:6016/04)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

5 Ocak 2010

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (6016/04) no'lu davanın nedeni, (T.C. vatandaşı) Mustafa Gürbüz'ün (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 26 Ocak 2004 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi - AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran, 1967 doğumludur ve Konya'da ikamet etmektedir.

7 Haziran 1997 tarihinde, başvuran, güvenlik görevlisi alımı için yapılan sınavını kazanmıştır.

21 Kasım 1997 tarihinde, usulsüzlükler nedeniyle, sınav iptal edilmiştir.

8 Aralık 1997 tarihinde, başvuran, Ankara İdare Mahkemesi'ne yürütmenin durdurulması ve sözkonusu kararın iptali için dava açmıştır.

30 Aralık 1997 tarihinde, Ankara İdare Mahkemesi, Konya İdare Mahkemesi lehine yetkisizlik kararı vermiştir.

5 Mart 1998 tarihinde, Konya İdare Mahkemesi, kendisinin yetkili olmadığını açıklamış ve davayı, Ankara İdare Mahkemesi'ne havale etmiştir.

15 Haziran 1998 tarihinde Danıştay, davanın incelenmesinde Ankara İdare Mahkemesi'nin yetkili olduğunu beyan etmiştir.

11 Aralık 1998 tarihinde, Ankara İdare Mahkemesi, itiraz edilen kararın yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

12 Şubat 1999 tarihinde, davada davalı taraf olan Eti Holding, 11 Aralık 1998 tarihli karara itiraz etmiştir.

24 Şubat 1999 tarihinde, Ankara İdare Mahkemesi, sözkonusu talebi reddetmiştir.

14 Nisan 1999 tarihinde, Ankara İdare Mahkemesi, başvuranı haklı bulmuş ve 21 Kasım 1997 tarihli kararı iptal etmiştir. Ankara İdare Mahkemesi, tespit edilen usulsüzlüklerin, sınavın tamamını inceleme konusu yapacak nitelikte olmadığına hükmetmiştir.

28 Haziran 1999 tarihinde, davalı taraf, 14 Nisan 1999 tarihli karara karşı temyiz başvurusunda bulunmuştur.

15 Kasım 2001 tarihinde, Danıştay, tespit edilen usulsüzlüklerin, sınavın iptalini haklı kılacak nitelikte olduğu gerekçesi ile itiraz edilen kararı bozmuştur.

12 Haziran 2003 tarihinde, Danıştay, karar düzeltme talebini reddetmiş ve 15 Kasım 2001 tarihli kararını onamıştır.

27 Ekim 2003 tarihinde, iade edilen kararı inceleyen, Ankara İdare Mahkemesi, 15 Kasım 2001 tarihli Danıştay kararını yerine getirmiş ve başvuranın 21 Kasım 1997 tarihli ihtilafli eylemin iptali talebini reddetmiştir.

Temyiz başvurusu yapılmadığından, 27 Ekim 2003 tarihli karar nihai hale gelmiştir.

HUKUK

AİHS'nin 6/1 maddesine atıfta bulunarak, başvuran, ulusal mahkemeler önünde uzun olduğuna kanaat getirdiği yargılama süresinden şikayetçi olmaktadır.

Hükümet, sözkonusu iddiaya karşı çıkmaktadır ve mevcut davada AİHS'nin 6/1 maddesi uyarınca, ulusal mahkemeler önünde yürütülen yargılama süresinin uzun olmadığını savunmaktadır.

AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı çerçevesinde başvurunun dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca, başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle başvuru kabuledilebilir niteliktedir.

Davanın esası ile ilgili olarak, AİHM, yargılama sürecinin makul yapısının dava koşullarını takiben ve mahkeme yerleşik içtihatları, özellikle davanın karmaşıklığı, başvuranın ve yetkili mercilerin tutumları ve ilgililer bakımından davanın önemi dikkate alınarak değerlendirildiğini hatırlatmaktadır (*Frydlender-Fransa*, başvuru no: 30979/96).

Mevcut davada, AİHM, dikkate alınacak dönemin, 8 Aralık 1997 tarihinde başlayıp 27 Ekim 2003 tarihinde, sona erdiğini gözlemektedir. Dolayısıyla sözkonusu süre, iki dereceli yargıda, yaklaşık beş yıl on ay sürmüştür.

AİHM, müteaddit defalar, mevcut davadakine benzer sorunları ortaya davaları incelemiş ve AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Takdirine sunulan unsurların tamamını incelemesinin ardından AİHM, işbu davada farklı bir sonuca ulaşmak için Hükümet'in ikna edici hiçbir tespit ve argüman sunmadığı kanaatindedir. Konuya ilişkin içtihadını göz önüne alan AİHM, mevcut davada, yargılama süresinin AİHS'nin 6/1 maddesinin gereklerini karşılamadığı kanaatindedir.

Bu itibarla AİHS'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

Başvuran, ayrıca, davasının, iç hukukta, hakkaniyete uygun olarak, görülmediğini ileri sürmektedir. Bu bağlamda, başvuran, Danıştay'ın Ankara İdare Mahkemesi'nin kendisi lehine verilen 14 Nisan 1999 tarihli kararı haksız yere bozduğunu savunmaktadır.

AİHM, AİHS ile güvence altına alınan hak ve özgürlüklere yönelik bir müdahale olmadığı sürece iç hukuk tarafından yapıldığı ileri sürülen olgu ve olaylara ilişkin hataları değerlendirmenin kendisine düşmediğini hatırlatmaktadır (bkz. özellikle, *Garcia Ruiz-İspanya*, başvuru no: 30544/96). AİHM, bir mahkemenin böyle bir kararı ya da başka bir kararı almasına neden olan davaya ilişkin unsurlarını inceleyemez aksi takdirde dördüncü derece mahkemesi olarak hareket etmiş ve görevinin sınırlarına riayet etmemiş olur (mutatis, mutandis, *Kemmache-Fransa* (no: 3), 24 Kasım 1994). Mevcut davada, AİHM, başvuranların

iddialarını inceleme biçiminde keyfi hiçbir unsur tespit edememektedir; başvuranın şikayeti açıkça dayanaktan yoksundur ve AİHS'nin 35. maddesinin 3. ve 4. paragrafları uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

AİHS'nin 41. maddesinin uygulanması ile ilgili olarak, başvuran, 30.000 Euro maddi ve 20.000 Euro manevi tazminat talep etmektedir. Ayrıca başvuran, ulusal mahkemeler ve AİHM önünde yapmış olduğu yargılama masraf ve giderleri için 1.000 Euro talep etmektedir. Bu bağlamda başvuran, AİHM ile yapığı yazışmalara ilişkin makbuzları ve iç hukuktaki yargılamaya ilişkin masrafların faturaları belge olarak sunmaktadır.

Hükümet, sözkonusu iddialara karşı çıkmaktadır.

AİHM, tespit edilen ihlalle ileri sürülen maddi tazminat arasında bir illiyet bağı görememekte ve sözkonusu talebi reddetmektedir.

Buna karşın AİHM, başvurana 3.000 Euro manevi tazminat ödenmesinin uygun olacağı kanaatindedir.

Yargılama masraf ve giderleri ile ilgili olarak AİHM içtihadına göre, bir başvuran, yargılama masraf ve giderlerinin geri ödemesini ancak gerçekliği, gerekliliği ve oranlarının makul yapısı ortaya konduğu sürece elde edebilir. Mevcut davada sahip olduğu unsurları ve yukarıda sözü edilen kriterleri göz önüne alan AİHM, tüm masraflar için başvurana 500 Euro ödenmesinin uygun olacağına kanaat getirmektedir.

AİHM, sözkonusu miktarlara marjinal kredi kolaylıklarına uygulanan orana üç puanlık bir artış eklenerek belirlenen gecikme faizi uygulanmasına hükmetmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun yargılamanın süresi kapsamında yapılan şikayete ilişkin kısmının *kabuledilebilir* geri kalan kısmının *kabuledilemez* olduğuna;

2. AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere, her türlü vergiden muaf tutularak, Savunmacı Devlet tarafından başvurana 3.000 Euro (üç bin Euro) manevi tazminat ve 500 Euro (beş yüz Euro) yargılama masraf ve gideri *ödenmesine*;

b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*;

4. Adil tatmine ilişkin diğer tüm taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğünün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 05 Ocak 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.